

SELVITYS KILPAVALMENNUKSEN YHTEISTYÖN KEHITTÄMISESTÄ

Työryhmä

Taekwondoliitto asetti työryhmän selvittämään valmennuskeskustoimintaa. Työryhmään kutsuttiin Henri Nordenswan, Mike Nurisalo, Erik Pohjonen, Sampo Pajulampi, Mika Tarhanen ja Eero Viinikainen. Lopullisen työryhmän muodostivat Nordenswan, Pohjonen, Pajulampi, Tarhanen ja Viinikainen.

Työryhmän suositukset

Työryhmä tekee seuraavat suositukset:

1. Kilpavalmennuksen yhteistyötä kehitetään **joustavalla ja ketterällä** toimintamallilla. Valmennusta tukemaan luodaan verkostomaisen yhteistyön malli, jossa urheilijoiden kohtaamiset, valmennusosaaminen ja tarvittavat tukifunktiot sijoitetaan toimintaan osallistuvien seurojen kannalta **maantieteellisesti mielekkäästi**.
2. Toimintamalli voi olla osallistuvien seurojen päättämällä tavalla erilainen. Se voi esimerkiksi tukeutua valmennuskeskusmaisesti yhteen paikkaan tai tasoittaa etäisyyksien aiheuttamia haasteita harjoituspaikkoja vaihtelemalla. Toimintamalli voi myös olla erilainen ottelussa ja liikesarjoissa.
3. **Liitto määrittää rahoituspohjan**, jonka liitto voi osoittaa valmennusyhteistyöhön.
4. Seurat tuntevat parhaiten paikalliset olosuhteet. Liiton onkin kutsuttava saman pöydän ääreen ne seurat, jotka ovat valmiita panostamaan toimintaan ja sitoutumaan olemaan siinä mukana. Näiden seurojen **tehtävänä on yhdessä liiton kanssa**:
 - a. Laatia ehdotukset visiolle ja tavoitetasolle.
 - b. Määritellä valmennusyhteistyön toimintamalli(t).
 - c. Määritellä tavoitesijainnit toiminnalle.
 - d. Määritellä toimintaan sitoutuvien seurojen taloudelliset panostukset yhteistyöhön.
 - e. Määritellä urheilijan omavastuu
 - f. Kuvata valmennusosaamisen jakamisen ja levittämisen käytännöt.
 - g. Kuvata mahdollisuudet paikallisiin rahoitus- ja tukijärjestelmiin. Esim. urheiluakatemit, urheilukoulut jne.
 - h. Kuvata mittarit, joilla arvioidaan yhteistyön vaikuttavuutta
5. Valmennusyhteistyön toimintaperiodiksi määritellään neljä vuotta (olympiadi tai kahdet MM-kisat)
6. Liitto nimittää liiton sisäisen riippumattoman arviointiryhmän, jonka tehtävänä on vuosittain arvioida valmennusyhteistyön onnistumista.
7. Liitto luo toimintatavan, jolla paikallisesti tuetaan ja kehitetään seurojen paikallista valmennusosaamista ja kilpaurheilua tukevaa kulttuuria. Tämä on kokonaan erillinen projektinsa.

TAUSTAOSIO

Työryhmän tavoite

Työryhmä pohti aluksi sitä, miten sille annettu tehtävä rajataan. Työryhmän perustamista edeltäneessä liittokokouksessa käydystä keskustelusta ja hallituksen sittemmin tekemästä päätöksestä päättää nuorten olympiavalmentajan työsuhde oli syntynyt mielikuva, että työryhmän tehtävänä on pohtia valmennuskeskustoiminnan jatkoedellytyksiä. Lisäksi oli syntynyt vaikutelma, että työryhmä selvittää asiaa nimenomaan pääkaupunkikeskeisesti, mitä ilmeisesti korosti se, että työryhmän jäsenistä kolme edusti pk-seudun seuroja.

Työryhmä päättikin muotoilla toimeksiantoaan seuraavasti:

- Selvityksessä ei rajoituta pohtimaan valmennuskeskuksia vaan käsitellään laajemminkin kilpaurheilun kehittämistä
- Selvityksessä huomioidaan sekä ottelu- että liigesarjatoiminta
- Selvityksessä tarkastellaan kilpaurheilun kehittämistä valtakunnallisesti
- Työryhmässä keskustellaan avoimesti myös seurojen omista intresseistä
- Toimeksiannossa keskitytään ensivaiheessa yleisnäkemysten muodostamiseen, jolloin esim. taloudelliset seikat eivät rajaa keskustelua
- Kaikkien seurojen osallistaminen katsottiin tärkeäksi.

Nykytila

Työryhmä ei laatinut varsinaista nykytilan kuvausta eikä sellaista ollut valmiiksi käytettävissä. Työryhmä katsoi sillä olevan kohtuullisen hyvä kuva kilpaurheilutoiminnan nykytilasta, minkä lisäksi työryhmän seuroille tekemästä kyselystä saatiin yksilöidympää lisätietoa. Kilpaurheilutoiminnan nykytilasta voidaan tehdä seuraavat yleisluontoiset havainnot:

- Tavoitteellisesti harjoittelevia kilpaurheilijoita on vähän, mistä esimerkkinä mm. ottelun SM-kisojen osallistujamäärät.
- Kilpailemisesta kiinnostunut harrastajapohja on kapea, mikä heijastuu suoraan tavoitteellisten urheilijoiden määrään.
- Kv-tason menestymiseen vaadittava valmennusosaaminen on keskittynyt harvoin seuroihin.
- Useissa seuroissa ei ole riittävän vahvaa kilpaurheilua edistävää toimintakulttuuria.
- Useissa seuroissa ohjaajilla ei ole itsellään kilpaurheilutaustaa, mikä vaikuttaa sekä osaamiseen että toimintakulttuuriin.
- Seurojen maantieteellisesti hajanainen sijainti tekee yhteistyöstä haastavaa.
- Useissa seuroissa ohjaajien/valmentajien ajankäyttöön tai talouteen liittyvät resurssit ovat toiminnan kehittämisen este.
- Valmennusyhteistyön merkitys on erilainen ottelussa ja liigesarjoissa, koska tehokas ottelupalmentaminen edellyttää harjoituskumppaneita, joidenka merkitys liigesarjavalmennuksessa ei ole niin olennainen.

Missio

Työryhmä määritteli työnsä tueksi seuraavan mission:

Suomen Taekwondoliiton valmennuskeskusten tai valmennusyhteistyön tavoitteena on luoda edellytyksiä sille, että yhä useampi suomalainen tavoitteellinen urheilija voi saavuttaa taekwondossa merkittävää kansainvälistä kilpailumenestystä. Tavoitteena on yhteistyössä liiton, seurojen ja urheilijoiden kesken jakaa tietoa, osaamista ja resursseja sekä luoda kannustavaa yhteishenkeä mission toteuttamiseksi.

Arvopohja

Nykytila ja tavoitteet huomioiden on tärkeää, että valmennusyhteistyölle luodaan yhteinen arvopohja, johon kaikki toiminnassa mukana olevat voivat sitoutua. Arvovalinnat on tarkemmin määriteltävä lopullisessa toimintastrategiassa. Työryhmän keskustelussa nousi esiin seuraavaa:

- Valmentajien pitää olla valmiita jakamaan osaamista keskenään.
- Valmennuksessa ja urheilijoiden tukitoiminnoissa tulisi varmistaa, että hyödynnetään kunkin toimijan parasta osaamista. Jokaisen ei tarvitse osata kaikkea.
- Resursseja pitää hyödyntämään tehokkaasti seurarajoista riippumatta.
- Kateus tai urheilijan omiminen ei saa olla menestymisen esteenä. Suomalainen arvokisamitalisti on lajillemme arvokas riippumatta siitä, mistä seurasta hän on kotoisin.
- Menestymisestä pitää olla valmis maksamaan, niin liiton, seurojen kuin urheilijoiden.

Visio

Valmennusyhteistyölle voidaan määrittää visio vasta sen jälkeen, kun missio on vahvistettu, toimintaan lähtevät seurat ja urheilijat on kartoitettu ja osalliset ovat sitoutuneet yhteiseen arvopohjaan. Visiossa määritellään toiminnan strategiset tavoitteet, joiden pohjalta laaditaan vuosittain tarkistettava suunnitelma vision saavuttamiseksi. Vision tueksi on yhdessä määriteltävä yhteinen kieli, kuten esimerkiksi: Mitä tarkoittaa tavoitteellinen harjoittelu tai mitä tarkoittaa kansainvälinen menestys.

Työryhmän työssä tavoitteellisella urheilijalla tarkoitettiin kyselyssä urheilijaa, jonka harjoittelu ja valmennus toteutetaan tavalla, joka mahdollistaa menestyksen kansainvälisissä arvokilpailuissa, ja jonka motivaatio, kunnianhimo, psykofyysiset ominaisuudet, taloudelliset ja ajankäytölliset resurssit sekä kotijoukkojen tuki mahdollistavat menestymisen.

Kyselyn tulokset

Kartoittaakseen seurojen nykytilaa ja suhtautumista kilpaurheilun edistämiseen seuroille tehtiin kysely. Kysely lähetettiin kaikille liiton seuroille sekä sen lisäksi suoraan joukolle liikesarja- ja ottelupalmentajia. Liikesarjavalmentajien jakelulista saatiin Vesa Suomalaiselta ja ottelupalmentajien lista Sampo Pajulammelta ja Simo Siltaselta. Kysely toimitettiin huhtikuun alkuvuikolla ja viimeinen vastauspäivä oli 23.4.2023. Samasta seurasta oli mahdollista antaa useampia vastauksia, kuitenkin enintään kolme: seurajohtaja, ottelupalmentaja, liikesarjavalmentaja.

Kyselyyn vastasi 18 seuraa ja seitsemästä seurasta saatiin enemmän kuin yksi vastaus. Vastanneista seuroista 14:ssä vähintään toisen kilpailumuodon edistäminen on mukana seuran strategiassa, kolmella seuralla kilpaurheilu ei ole strateginen painopiste ja yksi seura ei vastannut strategiakysymykseen. Otteluvalmennusta koskevaan osioon vastasi 14 seuraa ja liikesarjaosioon 9 seuraa.

Ottelupuolella yli 11-vuotiaiden tavoitteellisten urheilijoiden määräksi arvioitiin noin 60 miehet ja naiset yhteen laskien. Urheilijoiden harjoitusmäärät vaihtelevat suuresti, ollen keskimäärin 10 tuntia viikossa. Kahdeksan seuraa katsoi niillä olevan riittävää valmennusosaamista ja yhdeksän seuraa ilmoitti tekevänsä jonkin tasoista valmennusyhteistyötä.

Siinä, miten taekwondoliiton tulisi käyttää rajallisia resurssejaan kilpaurheilun edistämiseksi, eniten kannatusta saivat seurojen innostaminen urheilijoiden kasvattamiseen, urheilijoiden leiritoiminta ja alueellinen yhteistyö. Näitä seurasivat paikallisen valmennusosaamisen kehittäminen ja tuki kv-kisoihin. Valmennusyhteistyöltä toivottiin eniten sparrivastuksia ja vertaistukea, valmennusosaamisen jakamista ja urheilijoiden yhteishengen ja urheilijaidentiteetin tukemista.

Vastaajista suurin osa kannatti kevyttä rakennetta, joka perustuu seurojen vahvaan ja yhteisesti ohjattuun ja liiton tukemaan valmennusyhteistyöhön. Neljä vastaaja kannatti yhtä tai kahta valmennuskeskusta. Vastaajien mielestä urheilijalla voi olla taloudellinen omavastuu (keskiarvo 65 eur/kk). Viisi seuraa olisi myös valmis panostamaan toimintaan seuran rahaa 2000 euroa vuodessa tai enemmän. Seitsemän seuraa ei ottanut asiaan kantaa.

Liikesarjapuolella yli 11-vuotiaiden tavoitteellisten urheilijoiden määräksi arvioitiin noin 65 miehet ja naiset yhteen laskien. Urheilijoiden harjoitusmäärät vaihtelevat suuresti ja ovat alempia kuin ottelussa, keskimäärin 6 tuntia viikossa. Kuusi seuraa katsoi niillä olevan riittävää valmennusosaamista ja kuusi seuraa ilmoitti tekevänsä jonkin tasoista valmennusyhteistyötä.

Siinä, miten taekwondoliiton tulisi käyttää rajallisia resurssejaan kilpaurheilun edistämiseksi, toimenpiteet erosivat jonkin verran ottelupuolesta. Eniten kannatusta saivat alueellinen yhteistyö ja paikallisen valmennusosaamisen kehittäminen. Näitä seurasivat seurojen innostaminen ja jo selvästi vähemmän tuki kv-kisoihin. Valmennusyhteistyöltä toivottiin eniten harjoitusaikojen lisäämistä ja valmennusosaamisen jakamista.

Kuten ottelussa, vastaajista suurin osa kannatti kevyttä rakennetta, joka perustuu seurojen vahvaan ja yhteisesti ohjattuun ja liiton tukemaan valmennusyhteistyöhön. Kolme vastaaja kannatti yhtä tai kahta valmennuskeskusta. Vastaajien mielestä urheilijalla voi olla taloudellinen omavastuu (keskiarvo 72 eur/kk). Seurojen taloudellinen panostushalukkuus on vastaajien mukaan ottelupuolta pienempää. Viisi seuraa olisi valmis rahoittamaan toimintaa enintään 2000 eurolla vuodessa.

Kyselyn vastausten yhteenveto on liitteenä.